

Mandat for ekspertutvalg

Nasjonal kontroll med kritisk digital kommunikasjonsinfrastruktur (ekomsikkerhetsutvalget)

1. Sammendrag

Norge er et av verdens mest digitaliserte land, og alle sektorer er i økende grad avhengig av digitale tjenester. Dette innebærer at den digitale infrastrukturen bærer stadig større verdier og mer kritiske tjenester for det norske samfunnet. Det er et klart budskap i Hurdalsplattformen at regjeringen skal vurdere i hvilke tilfeller staten bør ta eierskap til digital infrastruktur, for å sikre disse verdiene. Den skjerpede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa aktualiserer dette ytterligere.

Regjeringen setter derfor ned et ekspertutvalg for å vurdere hvordan staten kan ivareta nasjonal kontroll over kritisk digital kommunikasjonsinfrastruktur.

Utvalget skal på et overordnet nivå identifisere kritisk digital kommunikasjonsinfrastruktur. Utvalget skal også identifisere selskaper som eier eller råder over slik infrastruktur og deres bakenforliggende eierforhold. I tillegg skal selskaper som er av avgjørende betydning for utbygging, drift og vedlikehold av infrastrukturen, og deres eiere, identifiseres.

Ekspertutvalget skal videre vurdere i hvilken grad dagens regulering og øvrige virkemidler er tilstrekkelig til å ivareta nasjonal kontroll og forsvarlig sikkerhet. Utvalget skal identifisere eventuelle restbehov eller restrisiko, og foreslå løsninger for å redusere denne ytterligere, blant annet gjennom reguleringer, nasjonalt eierskap og andre virkemidler, og hvordan ulike virkemidler i så fall bør innrettes.

2. Mål med arbeidet

Arbeidet deles inn i tre delmål:

- Identifisere kritisk infrastruktur på et overordnet nivå
- Status for nasjonal kontroll og dagens virkemidler
- Vurdere tiltak for styrket nasjonal kontroll

2.1. Identifisere kritisk infrastruktur

Ekspertutvalget skal til eget formål og på overordnet nivå lage en oversikt over kritisk digital kommunikasjonsinfrastruktur, av regional eller nasjonal betydning som:

- Er viktig for statssikkerheten
- Er av betydning for samfunnssikkerheten
- Bærer tjenester av høy betydning for kritiske samfunnsfunksjoner

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil dele vurderinger som er relevante for dette arbeidet.

I tillegg skal ekspertutvalget identifisere selskaper av betydning for denne infrastrukturen, blant annet selskaper som:

- Helt eller delvis eier eller råder over slik infrastruktur

- Har en viktig eller kritisk rolle for utbygging, drift og vedlikehold av infrastrukturen.

I tillegg skal leverandører, underleverandører og entreprenører som er avgjørende betydning for utbygging, drift og vedlikehold av infrastrukturen, herunder utstyr og software, identifiseres. Behovet for reservedels-, beredskapslagre og beredskapsutstyr skal inngå i vurderingene.

Oversikten skal inkludere en vurdering av følgende typer infrastruktur (både hardware og software):

- mobil- og bredbåndsnett
- transportnett
- undersjøiske fiberkabler
- datasentre
- satellittkommunikasjonssystemer
- særlig viktige anlegg som er viktig for hele krisespennet, blant annet fortifikatoriske anlegg/fjellanlegg

Utvalget skal legge til grunn samfunnets avhengighet til digitale tjenester i dag, og vurdere utviklingen av denne frem mot 2030, herunder etableringen av en sikker skyløsning for staten. Utvalget skal tydeliggjøre hvilke kriterier og definisjoner som er lagt til grunn for dette arbeidet.

2.2. Status for nasjonal kontroll og dagens virkemidler

Utvalget skal beskrive hvilke virkemidler myndighetene har for å ivareta nasjonal kontroll over digital infrastruktur, og i hvilken grad dagens virkemidler ivaretar behovet. Regulering og nasjonalt eierskap skal inngå i denne vurderingen.

Dagens eierstrukturer skal beskrives for selskapene som eier eller råder over kritisk infrastruktur. Det er viktig at ulike sider ved utenlandsk eierskap belyses, blant annet de markedsmessige, økonomiske, juridiske og sikkerhetsmessige. Utvalget skal vurdere hvilken innvirkning de ulike formene for eierskap (nasjonalt, statlig, offentlig og privat) har for nasjonal kontroll.

Ekspertutvalget skal belyse ulike eierformer og transaksjoner, og vurdere hvordan disse kan utfordre nasjonal kontroll, blant annet:

- oppkjøp av andeler eller hele selskaper
- oppkjøp av mindre andeler av et selskap i flere omganger
- oppstyking og oppkjøp av verdiene i ulike selskaper
- hvilken innflytelse et selskap og dets eiere har over forvaltningen av selskapet ved ulike eierstrukturer,
- komplekse eierkjeder og endret eierskap; dersom det er flere selskaper i eierstrukturen, eierskifte bakover i eierstrukturen
- styringsstrukturer

Digitale kommunikasjonsnett bygger på internasjonale standarder og et sterkt globalt økosystem med raskt teknologisk utvikling. Innovasjon i bransjen er viktig, og Norge ligger langt fremme med digitalisering og utbygging av slik infrastruktur, med høy grad av dekning

og kapasitet i mobil- og bredbåndsnettene. Utvalget skal vurdere hvilken effekt virkemidlene for nasjonal kontroll kan ha for videre utvikling og innovasjon. Forslagene fra utvalget skal ta hensyn til behovet for videre utvikling og innovasjon, og skal i størst mulig grad legge til rette for dette. Utvalget skal også ta hensyn til sikkerhetssidene ved lange, komplekse og internasjonale digitale verdikjeder.

Utvalget skal beskrive hvordan reguleringsregimer eller andre hensyn til nasjonal kontroll er ivaretatt i nordiske land.

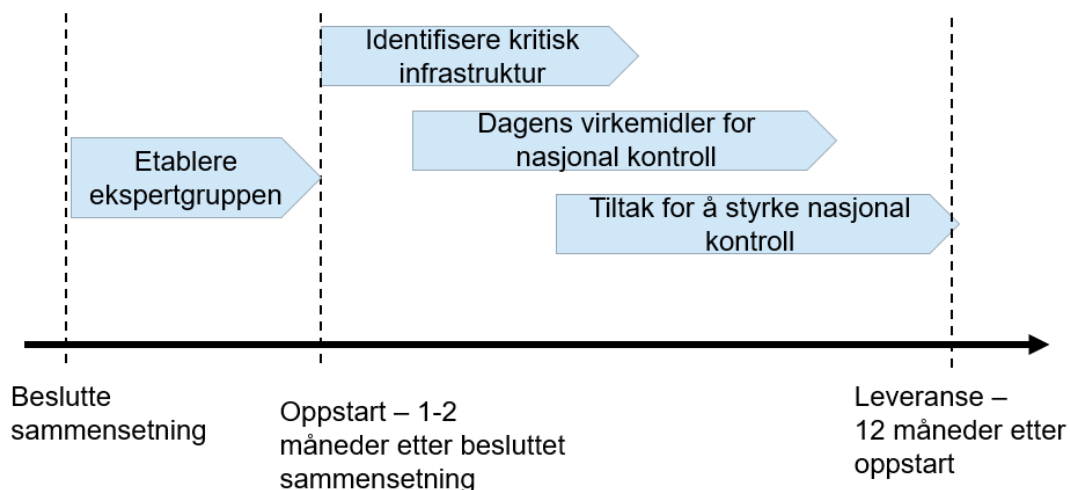
2.3. Vurdere tiltak for styrket nasjonal kontroll

Utvalget skal foreslå konkrete tiltak for videre arbeid med nasjonal kontroll over kritisk infrastruktur. Tiltakene som foreslås skal begrunnes og være konkrete. Konsekvensene av tiltakene, herunder kostnader, nyttevirkninger og konsekvenser for videre utvikling og innovasjon, skal belyses.

Utvalget oppfordres til å gjøre seg kjent med relevante deler av Investeringskontrollutvalgets rapport, som ble levert i desember 2023. Utvalget ble oppnevnt av NFD om eierskapskontroll i virksomheter som ikke er underlagt sikkerhetsloven. I tillegg oppfordres utvalget til å gjøre seg kjent med lov om endringer i sikkerhetsloven (eierskapskontroll og lovens virkeområde) av 20. juni 2023.

3. Tidsplan for arbeidet

Ekspertgruppen etableres 1-2 måneder etter besluttet sammensetning. Arbeidet er omfattende, og har en ambisiøs tidsplan på 12 måneder, med en muntlig rapportering i form av «forankringsmøter» med departementet etter 3, 5 og 9 måneder. Ekspertgruppen skal levere utkast til rapport etter 9 måneder og endelig rapport 12 måneder etter oppstart, som skissert i tidsplanen. Leveranse av endelig rapport blir 1. februar 2025:

Eventuelle spørsmål kan avklares med departementet underveis i arbeidet.

4. Leveranse:

Arbeidet skal resultere i en rapport, der resultatene fra alle tre delmålene beskrives:

- Identifisere kritisk infrastruktur på et overordnet nivå
- Status for nasjonal kontroll og dagens virkemidler
- Vurdere tiltak for styrket nasjonal kontroll

Materiale som er gradert utarbeides i separat(e) vedlegg.

Utredningsinstruksen skal legges til grunn for arbeidet til ekspertutvalget:

[Utredningsinstruksen - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no).

Det vises videre til Meld. St. 6 (2022-2023) eierskapsmeldingen, : [Meld. St. 6 \(2022–2023\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no). Videre vises det til Meld. St. 9 (2022-2023) om nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet. [Meld. St. 9 \(2022–2023\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)